Влада – Радам !

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України

№ 114 (614) ♦ Субота, 19 червня 1993 року ♦ Ціна 8 крб.

♦ ПІДПИСАНО УГОДУ, ЩО СТОСУЄТЬСЯ ПРИСКОРЕНОГО ФОРМУВАННЯ ВМС УКРАЇНИ І ВМФ РОСІЇ НА ОСНОВІ ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ.

♦ УКРАЇНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ БУДЕ ПЕРЕДАНО ЧАСТИНУ БУДИНКІВ ПІД ПОСОЛЬСТВА І ТОРГПРЕДСТВА.

♦ ЦІНИ НА РОСІЙСЬКІ ГАЗ І НАФТУ ДЛЯ УКРАЇНИ ПІДВИЩУВАТИМУТЬСЯ ДО РІВНЯ СВІТОВИХ ПОСТУПОВО, ДО 1 СІЧНЯ 1994 РОКУ.

(Про московську зустріч у верхах читайте на 2-й стор.).

НАМ ПОДЯКУВАЛИ І НАГОЛОСИЛИ НА НАШІЙ ВАЖЛИВОСТІ

«Моїм візитом в Україну я хотів наголосити на її важливості як європейської держави і висловити надію, що Україна й надалі буде активним членом Організації Об'єднаних Націй», — заявив генеральний секретар ООН Б.Галі під час зустрічі з Головою Верховної Ради України І.Плющем, яка відбулася вчора.

Б.Галі поінформував главу українського парламенту про позитивні зміни, що відбуваються сьогодні в ООН, низку заходів, що їх заплановано провести в майбутньому для обговорення і розв'язання важливих світових проблем. Керівник Організації Об'єднаних Націй подякував Україні за участь у миротворчих операціях у Боснії. Він також висловив думку, що після завершення «холодної» війни і здобуття незалежності Україна може відігравати нову активну роль як повноправний член світового співтовариства.

(Закінчення на 5-й стор.).

ДЕЛЕГАЦІЯ ПОВЕРНУЛАСЯ З ТУРЕЧЧИНИ

18 червня з Туреччини повернулася делегація Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради І. С. Плющем. Вона брала участь у роботі першої сесії Парламентської асамблеї країн Чорноморського економічного співробітництва, яка проходила 16 — 17 червня в Стамбулі.

На сесії, учасниками якої були парламентські дегегації десяти країн, затверджено Регламент Парламентської асамблеї — органу, що має сприяти створенню законодавчої бази для розвитку багатостороннього регіонального співробітництва у басейні Чорного моря. Головою Асамблеї обрано Голову Великих національних зборів Туреччини, визначного політичного діяча Хюсаметтіна Джиндорука.

Під час перебування в Стамбулі відбулися зустрічі І. С. Плюща з керівниками всіх парламентських делегацій — учасників сесії, під час яких обговорювалися спільні для країн Чорноморського басейну проблеми, а також питання розвитку двосторонніх відносин, міжпарламентських зв'язків.

У ході бесіди Голови Верховної Ради з Президентом Туреччини Сулейманом Деміралем було підкреслено важливість налагодження взаємовигідних рівноправних зв'язків між Україною та Туреччиною, як у рамках Чорноморського економічного співробітництва, так і на двосторонній основі. Поряд з обговоренням зовнішньополітичних питань відбувся обмін думками щодо конкретних напрямків співпраці в різних галузях економіки.

Прес-центр Верховної Ради України.

«Я НІКОЛИ НЕ ПІДУ НА КРОК, ЗА ЯКИМ БУДЕ СИЛОВА КОНФРОНТАЦІЯ, АБО КОНФРОНТАЦІЯ МІЖ УКРАЇНОЮ І РОСІЄЮ, БО ЦЕ ОЗНАЧАТИМЕ КІНЕЦЬ НАШОЇ ДЕРЖАВНОСТІ»

Такою була провідна думка, висловлена Президентом України Леонідом Кравчуком на прес-конференції, яку він провів учора. Природно, попередньо визначена тема прес-конференції — про результати зустрічі на найвищому рівні у Москві, — значно розширилася. Журналістів поряд з подробицями московської зустрічі цікавили й оцінки Президента України політичної й економічної ситуації в країні. Вони їх почули.

Звіт з прес-конференції — у наступному номері газети.

ВУЛИЦЯ З ДВОБІЧНИМ РУХОМ

Саме так назвав відносини між науковцями України і Франції голова Державного комітету з питань науки і технології Сергій Рябченко. Віднині на цій магістралі передбачається пожвавлення: у четвер Державний комітет з питань науки і технології, Академія наук, Міністерство освіти України та Національний центр наукових досліджень (Франція) підписали угоду про машинотехнічне співробітництво.

Нині вчені України і Франції разом працюють над реалізацією 13 програм у різноманітних галузях науки. А нова угода має конкретніше спрямування.

— До України — надзвичайний інтерес, — сказав на прес-конференції директор Національного центру наукових досліджень Франсуа Курильськи, — бо знаємо, який ви маєте потужний науковий потенціал. І точок докладання зусиль більш ніж досить. Зокрема, проблеми безпеки в атомній енергетиці, перероблянні відходів атомних станцій. Вони існують і у вас, і у нас, отож працювати є над чим. Здійснюватимуться також інші довгострокові проекти.

На підписанні угоди був присутній Посол Франції у Києві Мішель-Ів Песік.

Продиктовано в номер

З літака — на мітинг

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. На чолі урядової робочої групи прибув Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Мета приїзду — з'ясувати соціально- економічну ситуацію, виробити план невідкладних дій. Як відомо, в унісон донеччанам спочатку застрайкували шахтарі Західного Донбасу, а потім і гірники криворізького залізорудного басейну, інші трудові колективи області, передусім — металургійної галузі.

Леонід Кучма відразу потрапив на багатотисячний мітинг городян, що зібрався на майдані перед міською Радою. Передбачається окрема зустріч Прем'єр-міністра з гірниками шахт та забагачувальних комбінатів, а також робітниками інших підприємств Кривого Рогу. Далі шлях робочої групи у Дніпропетровськ.

А ситуація така: гірники-криворіжці від приміщення міськради не йдуть, Кучма, виступивши перед ними на мітингу, зараз «радиться» у міськвиконкомі з керівниками міста, підприємств і області. Яка подальша програма — ніхто сказати не може.

Детальніше про перебування Леоніда Кучми в Дніпропетровській області наша газета розповість у наступному номері.

Переговори на страйк не впливають

ДОНЕЦЬК. Колегія обласної Ради народних депутатів звернулась до громадськості: «Керуючись здоровим глуздом про прожитковий рівень людей, закликаємо страйкуючі колективи призупинити страйк, повернутись у вибої і до верстатів, на свої робочі місця. Більш напруженою працею ми зможемо надолужити втрачене і створити всі передумови для нормального життя людей».

Проте страйк на Донеччині і мітинг на Жовтневому майдані тривають. Деякі шахти розпочали відвантаження палива коксохімічним заводам, аби не зруйнувати металургійні агрегати.

Холонуть коксові батареї. Киплять пристрасті

ЗАПОРІЖЖЯ. На комбінаті «Запоріжсталь» відбулась нарада керівників металургійних підприємств міста і профспілкових лідерів, учасники якої критично оцінювали ситуацію в Донецьку. В Донбас поїхали робітничі делегації з «Дніпроспецсталі», коксохімічного, електродного і металопрокатного заводів, щоб умовити шахтарів відновити відвантаження вугілля на адресу металургів.

— Якщо шахтарі не спустяться у забої вже найближчими днями, нам буде все одно, працюватимуть вони чи ні, — говорить представник Президента у Запорізькій області Юрій Бочкарьов, — це призведе до повного краху економіки України.

Караємо ж самі себе

ОДЕСА. Останніми днями, як повідомив перший заступник голови Федерації профспілок області Євгеній Митковський, більш як у 4400 трудових колективах Причорномор'я відбулися збори з участю 819 тисяч членів профспілок. Здебільшого вони підтримали основні вимоги страйкарів Донбасу, але на жодному з підприємств до силових методів їх розв'язання не вдалися. Вирішили діяти так, як передбачає чинне законодавство.

Низи «закручують гайки»

Як повідомили з прес-центру Федерації профспілок України, 55,5 тисячі профорганізацій, що нараховують 10,1 мільйона членів профспілок, на зборах, конференціях і мітингах підтримали економічні вимоги страйкуючих колективів і зажадали від президії ФП України, щоб вона обстоювала ці вимоги від їхнього імені. Нагадаємо, що йдеться про забезпечення нормальної роботи підприємств, вгамування диктату банків, встановлення мінімальної заробітної плати на рівні, який не нижчий за офіційно прийняту межу малозабезпеченості.

Парламентська хроніка

ЗАКОНИ — НЕ ДОГМИ, А ЖИТТЯ НЕ СТОЇТЬ НА МІСЦІ

Денне і вечірнє засідання 17 червня

На денному і на вечірньому засіданнях в цілому панувала ділова атмосфера, депутати розглядали конкретні питання. Здавалося, навіть страйкова напруженість не проникає до залу засідань. Щоправда, на початку денного засідання про «бунт» донбасівських вугледобувників нагадав представник робітничо-страйкового комітету міста Червонограда, що на Львівщині, О. Карабін. В основному підтримуючи справедливі вимоги шахтарів Донбасу, він категорично засудив політичні домагання, спрямовані на розвал держави, закликав усі трудові колективи утриматися від страйку. Водночас, подякувавши народним депутатам за зроблене, він «всипав» їм за те, що прийняли ряд законів, які не працюють, порадив слухати не тільки самих себе, а й народ.

Окремі депутати на знак протесту залишили залу засідань. Мабуть, ті, що звикли лише до похвали і слави.

А потім народні обранці змушені були заглянути «до бідонів з молоком», «на тваринницькі ферми». Інакше в липні ціни на молочні продукти знову можуть збільшитися вдвічі. А щоб цього не сталося, після тривалої суперечки, умовлянь і переконувань міністра сільського господарства і продовольства Ю. Карасика і віце-прем'єр-міністра В. Дем'янова, більшістю голосів прийняли постанову про виділення селу кредиту в сумі 1,9 трильйона карбованців терміном на сім років. Зверніть увагу: не дотацію, як було досі, а кредит, який селяни мають повернути державі готовою продукцією.

Необгрунтована затримка платежів комерційними банками і установами зв'язку, що негативно позначається на роботі підприємств, зумовила потребу у прийнятті постанови Верховної Ради про норматив обігу платіжних документів в Україні. Хоча заступникові міністра економіки С. Терьохіну довго довелося стояти на трибуні й «відбиватися» від запитань багатьох депутатів, котрі вимагали зменшення нормативу, усе-таки затвердили запропонований — 7 днів. Разом з тим на пропозицію віце-прем'єр-міністра В. Пинзеника Верховна Рада дала протокольне доручення Національному банку в двомісячний термін розробити і ввести в дію механізм електронних розрахунків.

Гостро дискутували, обговорюючи проект Закону про управління майном, що є у комунальній власності.

«Необхідність у підготовці цього закону,— сказала заступник міністра економіки В. Павлеківська,— зумовлена тим, що в даний час держава не має впливу на ефективне використання цієї частини державного майна».

Але їй не вдалося переконати депутатів, що ставили запитання. Згадали й про зниклий проект закону про комунальну власність, підготовлений фахівцями і науковцями Донецька й Києва, який нібито досконаліший за чинний закон. Отож вирішили: внесений законопроект відхилити й підготувати кращий.

На доручення депутатів-аграрників В. Мартинчук зачитав звернення до керівників держави, колективів промислових підприємств, установ, організацій, усіх жителів міст. У ньому йшлося про те, що внаслідок безвідповідального ставлення держави до задоволення потреб села, через нестачу запчастин, нафтопродуктів не ремонтують техніку, більшість комбайнів не готові вийти в поле, є пряма загроза втратити хліб на корені. Депутати-аграрники звернулися до всіх робітників і службовців, усіх мешканців міст з проханням допомогти селу в догляді за врожаєм і його збиранні, формуванні продовольчого столу України. Вони також звернулися до шахтарів з проханням припинити страйк, бо селяни перебувають в ще гіршому становищі. А отже, розв'язувати нині усі нагальні проблеми шляхом страйків означає задушити себе власноручно.

Звернення депутатів-аграрників не обговорювали. Залишається лише сподіватися, що його почули ті, до кого вони зверталися.

Наприкінці вечірнього засідання розпочали розгляд питання про деякі заходи щодо забезпечення народного господарства електроенергією. Фактично йшлося про те, щоб повернутися до завершення будівництва блоків на атомних електростанціях. Але для цього потрібно відмінити мораторій, що його прийняла Верховна Рада у серпні 1992 року. Обговорення цього питання було перенесене на наступний день.

Верховна Рада прийняла ряд змін і доповнень до чинних законів.

На завершення засідання В. Дурдинець оголосив резолюцію міжобласної, міжгалузевої конференції предста[illegible]ників підприємств, що стра[illegible]кують. Конференція прийняла рішення зняти питання про регіональне самоврядування чи автономію Донбасу або Донецької області у будь-якій формі. Цей офіційний документ передав Верховній Раді голова Федерації незалежних профспілок О. Стоян.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

ЛІВА НЕ ЗНАЄ, ЩО РОБИТЬ ПРАВА

Ранкове засідання 18 червня

На початку його з промовою виступив Генеральний секретар ООН Бутрос Галі, який на чолі делегації ООН прибув в Україну на запрошення Президента Леоніда Кравчука. Бутрос Галі, відзначивши активну участь України як члена ООН у світовому процесі стабілізації, зокрема, висловив думку про те, що країни, які недавно здобули незалежність, потребують створення інтеграційної концепції міжнародних дій, які забезпечили б їм солідарність і підтримку. Промовець висловив сподівання у тому, що Україна й надалі братиме активну участь у побудові нового світу, кращого світу.

— Завдання це, коли ви відбудовуєте Україну, — зазначив Бутрос Галі, — може здатися дещо претензійним. Але потрібне терпіння для створення демократичної держави.

Дозволю собі закинути: з терпінням в Україні — все о'кей. Сутужніше — без керма і вітрил, коли дії влад неузгоджені, коли ліва не знає, що робить права...

Свідченням цього й став минулий тиждень запеклої політичної ворожнечі, для з'ясування стосунків у якій вдалися до «допомоги» шахтарів, до порушення конституційних норм, законів, звичайної логіки.

Про це, врешті, знову йшлося на пленарному засіданні. Депутати знову пропонували повернутися до прийнятої напередодні постанови про проведення референдуму про довір'я (недовір'я) Президенту, Верховній Раді України. Знову лунали вимоги повернутися до цього питання й розв'язати його мудро. Адже, як зазначив у своєму виступі депутат Ярослав Кендзьор, рішення щодо референдуму проблеми не розв'яже. Страйк не припинився. Хоча головною умовою, за якої шахтарі або ті, хто стоїть за їхніми спинами, називали прийняття у парламенті постанови щодо референдуму.

Напрошується висновок, що убійна сила шахтарського авторитету на політиків чи навпаки — політиків на шахтарів (хто зна?), може призвести до конституційного перевороту. Якою б недосконалою, якою б суперечливою не була наша Конституція, зміна її — надто відповідальна процедура, надто серйозний крок, щоб робити його необдумано, ще більше поглиблюючи суперечності в ній. І, переконана, саме цієї законно проведеної процедури бояться... політики. Мотив на всіх рівнях можна почути такий — парламент не зможе прийняти правильне рішення, бо в ньому вирують емоції.

Нинішньому парламентові до референдуму залишилось, як підрахував депутат Василь Козаренко, 100 днів. Він також сказав, що парламент може ганьбити себе, якщо за цей термін не прийме розумних рішень. І буде справді ганьба, якщо цей парламент не розв'яже головних політичних, державних питань — якою має бути структура влади в Україні. Треба, нарешті, відкинути політичний антагонізм, позбутися звички, а це вже, на жаль, стало звичкою, партизанськими шляхами, тихою сапою відвойовувати один в одного владні повноваження, порушуючи Конституцію. Це дозволяють собі і Верховна Рада, і Президент України.

Про це говорив депутат Сергій Головатий. Ідеться про те, що Президент України закріпив своїм Указом безпосереднє керівництво Кабінетом міністрів. Саме словом «безпосереднє» Президент пішов на самочинне втручання в Конституцію.

Рису під цими та іншими дебатами, що точились у Верховній Раді без внесення до порядку денного, підбив Голова парламенту Іван Плющ, окресливши подальший хід роботи пленарного засідання.

Потім депутати, вже у напівпорожньому залі парламенту, продовжили розгляд питання про заходи щодо забезпечення народного господарства електроенергією. Йшлося про зняття мораторію на спорудження атомних електростанцій, про розвиток атомної енергетики. Конкретних рішень з цього питання депутати не прийняли, але сама дискусія, полярні точки зору на екологічну й економічну ситуацію у світлі використання мирного атома наштовхують на думку, що гіркий досвід Чорнобиля мало чого навчив і парламентаріїв, і вчених, які виступали в парламенті. Справді, здається, права рука не знає, що робить ліва. А з терпінням у нас усе о'кей.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Інтерв'ю в кулуарах

КОМУ ЦЕ ТРЕБА І ЩО БУДЕ ДАЛ[illegible]

Одразу після прийняття Верховною Радою рішення про проведення всеукраїнського референдуму щодо довіри парламенту і Президенту я звернувся до народних депутатів із запитанням, чи стабілізується ситуація в Україні після схвалення цього документа.

Олександр ЄМЕЦЬ: Думаю, що це ні в якому разі не стабілізує ситуацію. Навіть, залишаючи в стороні юридичні аспекти цього документа, які досить сумнівні, вважаю, що нерозумно проводити референдум з таким формулюванням: довір'я чи недовір'я. Простіше було б вирішити питання про дострокові вибори. Більше того, можна було б забезпечити поетапну зміну влади, коли одна гілка влади продовжує діяти повноцінно, інша переформовується. Нині ж можна припустити, що на референдумі люди висловлять недовіру двом ланкам влади. На мою думку, прийнятний варіант був запропонований Президентом.

Василь КОЗАРЕНКО: Це рішення дасть можливість шахтарям перейти до розв'язання економічних питань і запустити виробництво. Без цього рішення Верховної Ради зашморг на українській державності тільки затягувався б тугіше. Нині є надія, що його вдалося трохи послабити.

Лесь ТАНЮК: Таке наше рішення ніяк не стабілізує ситуацію в Україні. Замість того, щоб в першу чергу розв'язувати економічні проблем[illegible] чого чекає 80—90 відсотків страйкарів, ми робимо «качелі» по лінії: хто першим піде у відставку — Верховна Рада чи Президент. Політичні вимоги нічого не вирішать, а тільки призведуть до нової хвилі страйків.

Юрій ЗБІТНЄВ: Моє ставлення до цього документа позитивне. Я думаю, що це оптимальне рішення. Воно стимулюватиме конституційний процес і дасть можливість Президентові і парламенту з'ясувати, яка міра довір'я народу у них є.

Микола ПОПОВ: Говорити про це дуже складно. Адже в заяві донеччан, які страйкують, наприклад, йдеться про те, що після прийняття Верховною [illegible]дою політичних вимог до[illegible] дуть на фоні страйків роз[illegible]зувати свої економічні проблеми. Постанова, можливо, на деякий час стабілізує економічну ситуацію, але водночас парламентські і президентські сили почнуть працювати на референдум, і пристрасті розгоряться.

Підготував
Тарас ПЕТРІВ.

* * *

16 червня 1993 року Президент України Леонід Кравчук видав Указ «Про невідкладні заходи щодо стабілізації економічної та політичної ситуації в Україні». Коментуючи положення Указу, народний депутат України Сергій ГОЛОВАТИЙ назвав його неконституційним за своєю суттю. Зокрема, він вважає, що пункти 3, 4, 5 і 6 прийняті з порушенням Конституції України. А тому, на його думку, вихід з цієї ситуації може бути такий: перший варіант — накладення вето на Указ. Другий: якщо Президент хоче мати Надзвичайний комітет, очолюваний Л. Кучмою, то треба надати цьому комітетові надзвичайних повноважень. Існує ще й третій варіант: знову ж таки накласти вето на цей Указ і надати надзвичайних повноважень усьому Кабінетові міністрів, очолюваному Л. Кучмою.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

БУНТ?

До Комітету у справах депортованих народів при Раді міністрів Республіки Крим під'їхала на 20 автомашинах велика група кримських татар (здебільшого жителі Білогірського району) і зайняла приміщення цього комітету.

Вимагається фінансовий звіт, викладки про те, куди йдуть гроші, що виділила Україна на повернення і благоустрій кримськотатарського народу. Уже неодноразово Меджліс і організація кримськотатарського національного руху (ОКНР) порушували питання перепідпорядкування цього Комітету безпосередньо Меджлісові, оскільки кошти України Комітетом у справах депортованих народів використовуються не за призначенням.

Проте у Меджлісі кримськотатарського народу і ОКНР відмежувались від вчинку кримських татар.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження Почесною відзнакою Президента України

За визначні заслуги у розвитку української журналістики, вагомі здобутки у жанрі документальної фотографії **постановлюю:**

Нагородити Почесною відзнакою Президента України фотокореспондента газети «Демократична Україна» **Давидзона Якова Борисовича.**

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
17 червня 1993 року

УКРАЇНА — РОСІЯ: НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ ВІДНОСИН

Київ, 17 червня. (Укрінформ). Зараз відкривається якісно новий етап у розвитку відносин між Україною і Росією. Ми зробили все можливе для того, щоб розширювались економічні зв'язки, міцніла дружба народів двох країн. Про це заявив журналістам Президент України Леонід Кравчук відразу ж після прибуття з Москви в аеропорт Бориспіль. Було також повідомлено, що в ході проведеної в Підмосков'ї зустрічі з Президентом Росії Борисом Єльциним обговорено ситуацію, яка склалась на Чорноморському флоті, і намічено невідкладні заходи щодо її врегулювання. Розглянуто також питання подальшого розвитку двосторонніх відносин. Президент підкреслив, що зустріч проходила в атмосфері взаєморозуміння і довір'я.

Леонід Кравчук повідомив, що було досягнуто домовленості про здійснення прискореного формування Військово-Морських Сил України і Військово-Морського Флоту Росії на основі Чорноморського флоту. З цією метою підписано відповідну Угоду. Планується у найкоротші строки створити міждержавну комісію по її виконанню. Було в принципі вирішено питання, що стосуються стратегічних ядерних озброєнь, а також про поділ між Україною і Росією активів і пасивів колишнього Союзу РСР. Зокрема, Українській державі буде передано частину будинків під посольства і торгпредства.

Про економічні аспекти відносин між Україною і Росією розповів Прем'єр-міністр Леонід Кучма. Він відзначив, що досягнуто домовленості про розширення співробітництва у вирішенні паливно-енергетичних питань. При цьому ціни на газ і нафту підвищуватимуться до рівня світових поступово, до 1 січня 1994 року. Буде підготовлено угоду щодо спільного акціонування ряду українських і російських підприємств. Київ і Москва мають намір сприяти створенню спільних підприємств.

Було повідомлено, що 24 червня глава уряду Російської Федерації Віктор Черномирдін прибуде в Україну для підписання пакета економічних документів.

Ультиматум директорів

Тиждень на роздуми дають Голові Верховної Ради і парламентові України члени Харківської обласної асоціації промисловців. 36 директорів із сорока найбільших промислових підприємств Харкова, що входять до асоціації, звернулися на адресу І. Плюща і депутатів з економічним ультиматумом, в якому попереджають про зняття з себе відповідальності за управління і стабільність у трудових колективах, якщо в тижневий строк не буде виконано їхніх вимог.

«Проаналізувавши економічне становище і перспективи наших підприємств після введення нових цін, — говориться у зверненні, — ми переконуємося, що триває цілеспрямована робота з розвалу державних підприємств. Зростають податки на заробітну плату, продовжується політика вседозволеності у банківській справі, відбирається значна частина валюти, з'являються митниці, кордони, збирається данина з будь-якого переміщення товарів чи поставок для їх виробництва. Все це разом із цінами, що постійно зростають, призводить до того, що наша продукція втрачає свою конкурентоспроможність, стає недоступною більшості оптових і роздрібних споживачів. Із 40 підприємств, що входять до асоціації, повністю зупинилися чотири, на яких працює понад 30 тисяч чоловік, а ще 13, де зайнято 72 тисячі працівників, працюють неповний тиждень і в одну зміну».

За що ж ратують директори?

«Ми виступали і виступаємо проти свідомої політики розвалу державного сектора промисловості, проти митниць і кордонів, розриву економічних зв'язків політичними методами, проти фактичної підтримки керівними структурами мафіозних угруповань, про що свідчить відсутність боротьби з ними...».

Пропонують створити парламентську комісію, до складу якої входитимуть і представники директорського корпусу з оцінки всіх законодавчих актів Верховної Ради та Кабінету міністрів, що мають заборонний чи обмежувальний характер для державних підприємств. Віднайти будь-які цивілізовані форми і методи для створення в рамках СНД єдиного економічного простору. Припинити витрачати кошти на будівництво кордонів, від яких Україна більше втрачає, ніж виграє.

У той же час обласне об'єднання профспілок оголосило про попереднь визначену дату проведення загальноміського страйку — 24 червня. Цього дня на головну площу міста мають вийти працівники майже 40 підприємств, на яких працює понад 120 тисяч чоловік.

Микола КОСИЙ.
Харків.

ГІРНИКИ «СХІДНОГО» — ПРОТИ КНЯЗІВСТВ

На засіданні страйкових комітетів науково-виробничого об'єднання «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» Держкомітету по використанню ядерної енергії прийнято звернення до народу України.

Підтримуючи економічні та політичні вимоги шахтарів Донбасу, гірники Жовтих Вод занепокоєні водночас окремими закликами до порушення цілісності держави. «Ми вимагаємо не допустити розділення України на окремі території», — говориться в їхньому зверненні.

УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про невідкладні заходи щодо посилення валютного контролю

1. Кабінету Міністрів України за участю Національного банку України створити у місячний строк у складі Головної державної податкової інспекції України Валютну інспекцію для здійснення контролю законності валютних операцій, що проводяться резидентами та нерезидентами на території України.

2. Державному митному комітету України:

забезпечити внесення суб'єктами підприємницької діяльності у митних деклараціях реквізитів уповноважених банків України, через які вони здійснюють розрахунки за експортні та імпортні товари й інші предмети;

щотижня надсилати до уповноважених банків України, зазначених у митних деклараціях, реєстри митних декларацій, на підставі яких товари та інші предмети перетнули митний кордон України.

3. Державним податковим інспекціям вимагати від уповноважених банків України у тижневий термін подавати дані про ненадходження валютної виручки у встановлені строки.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
8 червня 1993 року

Про присвоєння почесних звань України працівникам редакції газети «Демократична Україна» і видавництва «Преса України», м. Київ

За особистий вклад у розвиток української журналістики, високу професійну майстерність присвоїти почесні звання:

«Заслужений журналіст України»

Пастушенку Леоніду Трохимовичу — власному кореспондентові у Вінницькій області

Петрушенку Миколі Олександровичу — економічному оглядачеві

Побігаю Олександру Григоровичу — головному редакторові

«Заслужений працівник культури України»

Нижник Ганні Максимівні — майстрові складального цеху видавництва

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
14 червня 1993 року

ДЕКРЕТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду

З метою регулювання процесу приватизації державного майна, зданого в оренду, забезпечення умов для участі громадян України в процесі приватизації Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити, що приватизація цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду, балансова вартість основних фондів яких перевищує 20 млн. карбованців і визначена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 7 травня 1992 року № 229 «Про проведення загальної переоцінки основних фондів, заліку взаємної заборгованості підприємств та поповнення оборотних коштів державних підприємств і організацій», здійснюється шляхом продажу належних державі акцій відкритих акціонерних товариств (надалі — товариства), заснованих державними органами приватизації та орендарями.

Рішення про приватизацію зданого в оренду державного майна приймається державними органами приватизації, якщо на це є згода орендаря.

2. Після затвердження плану приватизації засновники у 10-денний термін приймають рішення про створення товариства, затверджують його статут і подають ці документи разом з іншими необхідними матеріалами для державної реєстрації товариства. При цьому до реєстрації товариства відкрита підписка на акції не проводиться, плата за реєстрацію не справляється.

Рішення про створення товариства є установчим договором.

3. З моменту реєстрації товариства договір оренди вважається розірваним, діяльність підприємства, господарського товариства тощо (надалі — підприємство), створеного на базі орендованого майна, припиняється, товариство стає правонаступником прав і обов'язків створеного орендарем підприємства.

4. До статутного фонду товариства вноситься державне майно, здане в оренду, та майно, що є власністю орендаря і перебуває на балансі підприємства, створеного орендарем.

5. На вартість свого внеску орендар одержує акції створеного товариства. Якщо одним із засновників товариства є організація орендарів, то розподіл акцій між членами організації провадиться у місячний термін з дня реєстрації товариства відповідно до порядку, який визначається організацією орендарів.

Продаж акцій, що належать державі, здійснюється державними органами приватизації відповідно до цього Декрету та законодавства про приватизацію.

6. Члени трудового колективу підприємства, створеного орендарем, а також члени організації орендарів мають право на пільгове придбання акцій, що належать державі, відповідно до статті 25 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств».

7. Після розподілу між членами організації орендарів акцій товариства, одержаних на вартість свого внеску, та пільгового придбання ними акцій, що належать державі, організація орендарів ліквідується.

8. Якщо вартість майна, що вноситься організацією орендарів до статутного фонду товариства, становить менше 25 відсотків його статутного фонду і з урахуванням вартості акцій, придбаних на пільгових умовах членами організації орендарів, не перевищує цього розміру, члени організації орендарів мають право на додаткове придбання акцій, що належать державі, за їх номінальною вартістю у межах 25 відсотків статутного фонду товариства, але не більше ніж на суму одного приватизаційного майнового сертифіката на кожного члена організації орендарів.

9. Внести до Декрету Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1992 року № 9-92 «Про додаткове регулювання орендних відносин» такі зміни та доповнення:

а) статтю 3 викласти у такій редакції:

«3. Установити, що приватизація орендованого державного майна здійснюється за згодою орендаря в порядку, встановленому законодавчими актами України.

У разі відсутності згоди орендаря на приватизацію орендованого державного майна, в тому числі шляхом його викупу за договором оренди з правом викупу, договір оренди не може бути продовжений на наступний термін після закінчення терміну, на який його було укладено, за ініціативою орендаря.

Приватизація цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду з правом викупу за укладеними до набуття чинності цим Декретом договорами оренди, в яких було визначено умови викупу (ціна, порядок, терміни та засоби платежу), здійснюється на умовах, передбачених договорами.

Якщо в договорах оренди, укладених з правом викупу до набуття чинності цим Декретом, умови викупу не визначено і орендар не дає згоди на приватизацію державного майна, зданого в оренду, сторони договорів оренди, визнані такими відповідно до законодавства України, протягом півтора року з дня набуття чинності цим Декретом вносять до вказаних договорів належні зміни і доповнення. При цьому вартість майна, що підлягає викупу, визначається за методикою оцінки, яка діє на момент внесення цих змін і доповнень. В умовах викупу в договорі оренди обов'язково визначається квота використання майнових приватизаційних сертифікатів організацією орендарів.

У разі невнесення в договір оренди з правом викупу вказаних змін і доповнень у зазначений термін орендар втрачає право на викуп об'єкта оренди.

Організація орендарів для цілей викупу орендованого державного майна має права й обов'язки товариства покупців».

б) абзац другий статті 4 викласти у такій редакції:

«абзаца першого пункту 1 статті 21, абзаца другого пункту 1 статті 25 і статті 28 Закону України «Про оренду майна державних підприємств та організацій» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 30, ст. 416);».

10. Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА
Міністр Кабінету Міністрів України В. ПУСТОВОЙТЕНКО

м. Київ
20 травня 1993 року
№ 57-93

ЗАЯВА

Центрального комітету профспілки працівників атомної енергетики та промисловості України

Як нам стало відомо, група противників сильної атомної енергетики в Україні збирається найближчим часом внести на розгляд Верховної Ради пропозиції для зруйнування утвореної Кабінетом міністрів структури управління атомною енергетикою в Україні.

Їхні обгрунтування прості — нам не потрібен атомний «монстр», який існував у колишньому Радянському Союзі.

Хіба це виважена позиція?

А якщо позиція, то чия?

Чи це не спроба, вже в котре, невеличкої групи людей нав'язати свою особливу думку Верховній Раді України?

Згадаймо, таке вже було, коли декотрі «лідери з народу» під час проголошення незалежності України поспішили підкинути світовій громадськості ідею без'ядерності нашої держави, а тепер від них чуємо протилежну думку, але, як кажуть у народі, поїзд уже пішов.

Вважаємо, що зруйнувати сьогодні щойно утворену Кабінетом міністрів України структуру управління атомною енергетикою, а не допомагати їй швидше стати міцно на ноги, — це спробити ще один крок до підриву слабкого поки що організму молодої Української держави.

Нездорові висловлення, або й тиск, з боку окремих політичних сил, громадських рухів та деяких народних депутатів на адресу атомної енергетики, персоналу станції, а також зацікавленість сусідів з ближнього зарубіжжя у придбанні інтелектуальних сил за значно більшу заробітну плату та кращі соціально-побутові умови спричинили останнім часом посилений відплив висококваліфікованих кадрів з наших атомних станцій.

А чи знають наші політики, що для підготовки такого фахівця — начальника зміни чи оператора блока, який гарантував би надійність, безпеку роботи, потрібно 5 — 7 років?

Знаємо, що, відчуваючи своє відчуження, немало фахівців-атомщиків уже зарезервували собі місце на інших станціях, але за межами України.

Несподівано може статися так, що одного погожого дня нікому буде заступити на зміну, і це повинно непокоїти нас. Хіба ті політики з депутатського корпусу і рухів, які щоденно і нищівно паплюжать працівників галузі, будуть готові зайняти вакантні місця за пультом управління реактором? А коли ні, то хай знають, що вся відповідальність за вчинене для розвалу атомної енергетики ляже на них.

За умов, що склалися в економіці України, особливо в паливно-енергетичному комплексі, виступати проти атомної енергетики, проти єдиного керівництва нею — це означає виступати проти своєї країни, її економічної і політичної самостійності.

Профспілка працівників атомної енергетики та промисловості України звертає увагу Президента України і народних депутатів на таке: якщо в найкоротший строк не буде зроблено дієвих кроків для усунення згаданих вище спроб окремих політиків непрофесіонально роз'язати питання управління атомною енергетикою України, припинення відпливу фахівців, то атомні станції доведеться закривати. Проте і це не стане гарантом безпеки, бо на зупинених атомних об'єктах також повинні працювати фахівці.

Наше звернення як профспілки зумовлене насамперед турботою за безпеку населення України, її економічну і політичну самостійність.

Прийнято VI пленумом ЦК профспілки 09. 06. 1993 р.

м. Київ.

Влада Рад і влада Президента

Представник може зробити багато, та не все залежить від нього

Сутужно сьогодні всім нам, але все-таки необхідно дбати про духовний та фізичний розвиток дітей. Державна адміністрація нашого району, звичайно, робить все можливе і неможливе для полегшення життя кожного свого мешканця, звертаючи особливу увагу на підростаюче покоління. Зусиллями адміністрації успішно проведено кілька масових дитячих мистецько-культурних свят, молодіжних фестивалів, спортивних змагань. Наприкінці липня плануємо влаштувати молодіжно-мистецьке свято «Слов'янський базар». Й хоча у зв'язку із загальною кризою вкрай важко все це робити, намагаємося розширити межі наших можливостей.

Україна переживає економічні негаразди, проте на житті і розвиткові дітей це не повинно відбитися. І без підтримки уряду тут не обійтися.

У зв'язку з останніми постановами Кабінету міністрів, зокрема «Про внесення змін до регулювання цін і тарифів» та низки інших, хочеться висловити наболіле: необхідно терміново зробити пільгову оплату за приміщення, електро- і теплопостачання, воду, зв'язок, забезпечити матеріалами знову ж таки на пільгових умовах дитячі, молодіжні спортивні та культурні заклади незалежно від їхнього підпорядкування. Бо проведення будь-яких заходів для дітей та існування клубів за умови збереження нинішніх цін стане просто неможливим. Нехай це буде нова постанова КМ чи додаток, чи інструкція Мінфіну, але зменшення обсягу податків і встановлення пільгової оплати комунальних послуг повинні бути негайно узаконені, поки не позакривалися мистецькі і спортивні клуби. Із захистом дітей баритися не можна! Хто ж, як не уряд, про це подбає? Адже культура обумовлює мораль, яка включає повагу до Закону. Втім, це вже турбота Верховної Ради. Нехай умови всебічному підростаючого покоління диктують не вулиця і підворіття, а Закон і уряд.

Дмитро БОЛГАРОВ,
представник Президента України у Ленінградському районі Києва.

У партіях і рухах

Хоч блоками, хоч поодинці — до влади готові

На першу прес-конференцію Клубу політичних партій України (КППУ), створеного 14 квітня цього року для координації спільних дій і обговорення спільних заходів, прийшли дев'ять з дванадцяти його представників. Приємно перелічити: Українська партія справедливості (УПС), Конституційно-демократична (КДПУ), Ліберально-демократична (ЛДПУ), Соціал-демократична (СДПУ), Ліберальна (ЛПУ) партії, об'єднання «Нова Україна», партії демвідродження (ПДВУ), зелених (ПЗУ), Українська партія шанувальників пива (УПШП). Не з'явилися (хоча все й підтримали) Народний рух України (НРУ), Українська селянсько-демократична (УСДП) і Християнсько-демократична (ХДПУ) партії.

КППУ провів до цього три робочі зустрічі, закриті для журналістів, і на прес-конференції учасники вже констатували наслідки цієї роботи. З'ясувалося, що всі партії — члени Клубу підтримують унітарно-децентралізований устрій України, президентсько-парламентську форму її правління і виступають за мажоритарно-пропорційну виборчу систему. Щоб прискорити майбутні вибори, всі партії виступають за перевибори нинішнього складу парламенту і референдум про довіру Президентові.

Представники партій цілком спокійно ставляться, наприклад, до малочисельності партій в Україні й до ембріонального стану більшості з них. Головне в тому, що поява партій свідчить про появу ринку політичних ідей, а є пропозиція — буде й попит. І навпаки. Нові ж вибори легітимізують більшість з партій, і це природно: більшість з тих, кого вабить політика, захочуть від когось балотуватися і когось при цьому мати за спиною. Розуміють партії й те, що їм важко буде боротися самотужки, наприклад, долати квотубар'єр для участі в виборах (певну кількість підписів прихильників партії), але вони готові блокуватися. Зокрема, лідер ПДВУ В.Філенко заявив, що вже фактично готовий блок партій «Нова Україна». Є й готові боротися самостійно, наприклад, ЛПУ. Словом, з огляду на події в парламенті партії заметушилися цілком слушно і, можливо, навіть симптоматично. Отже, на старт!?

Володимир СКАЧКО.

Факт і коментар

Більше підприємців — краще для всіх

Той, хто реєстрував нове підприємство з будь-якою формою власності, знає, яка це клопітна робота. Підготовка документів, ходіння по різних інстанціях забирають багато часу і грошей. Київська фірма «Проксен» вирішила перебрати ці клопоти на себе. «І гроші вони беруть шалені», — скажете ви і помилитесь. Ця послуга у фірми «Проксен» коштує вдвічі дешевше, ніж у конкурентів.

— Клієнт нам дає свої паспортні дані, сплачує гроші і через кілька днів отримує всі необхідні документи, — розповідає директор фірми Олександр Задорожній. — Ми також розробляємо фірмовий стиль новому підприємству і навіть шукаємо рекламне агентство.

— А якщо ці послуги не потрібні?

— Від них можна відмовитись. Тому й вартість роботи може бути різною, починаючи з 10 тисяч карбованців.

— А чи не понесете збитки?

— Ні! Зиск, хай невеликий, ми матимемо. Але головне для нас — не гонитва за сьогоденною вигодою. «ПРОКСЕН» заглядає наперед. Дешевшою послугою ми розраховуємо привернути нових клієнтів і, таким чином, сприяти розвитку бізнесу в Україні. До того ж, чим більш буде підприємців, тим краще для «ПРОКСЕНА», бо реєстрація становить лише 5 відсотків від усього обсягу послуг, які пропонуємо. Перед підприємцями-початківцями обов'язково виникнуть питання, для рішення яких потрібна буде юридична допомога. І ми надамо її — швидко, якісно і порівняно недорого.

Наталія ПИСАНСЬКА.

Щось новеньке

На даху може жити не тільки Карлсон. МП «Діна» береться це довести

Кому доводилося бувати за кордоном, той бачив, що чи не всі горища будинків перетворені на комфортабельні житлові приміщення. Причому дуже престижні. На горищах наших будинків живуть сьогодні хіба що здичавілі коти та утворено склади непотрібних речей. І ось у Києві з'явилося мале підприємство «Діна», яке береться швидко і з невеликими затратами переобладнати горища на красиві, з денним освітленням і вентиляцією помешкання. За підрахунками фахівців, таке переобладнання п'ятиповерхового будинку збільшить його загальну житлову площу приблизно на 20 відсотків.

Розмовляю з генеральним директором МП «Діна» Миколою Доброхлопом. За його словами, взятися за цю роботу спало на думку несподівано. І сьогодні йому навіть дивно, що до цього часу в нас ніхто не використовував такого значного резерву в житлобудівництві. Адже ідею приміщень на горищі із вікнами верхнього освітлення запропонували ще в 40-х роках у Данії, коли там у зв'язку з урбанізацією постала житлова проблема. Відтоді досвід датчан освоїли в Японії, США, Німеччині, інших країнах.

Окрім невикористаних горищ, є ще один резерв. Починаючи з 60-х років, у містах почали зводити будинки з плоскими дахами, а вони, відомо, дуже часто протікають, отже потребують постійного ремонту. Після зведення похилих дахів буде вирішено й цю проблему. Але найважливішим усе ж таки є значне збільшення житлового фонду міста. Додані в такій спосіб приміщення зможуть використати фірми під офіси, адже будувати їх у центрі міста немає де. Тим часом офіс у центрі — це престижно і зручно.

Втім, подивіться на знімок, і ви переконаєтеся: це ще й дуже красиво. А місто після реконструкції набуде неповторного архітектурного вигляду.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Родовід Каменяра

4 червня у Львові завершився Тиждень пам'яті Івана Франка. А виставка «Родина Івана Франка», відкрита в музеї письменника, триває. Вперше перед широким загалом Франко постав як люблячий чоловік, ніжний батько, турботливий брат. Демонструються унікальні знімки, листи, спогади.

В Центральному державному історичному архіві України у Львові розгорнута виставка «Родовід Івана Франка в офіційних документах».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Замість місця під сонцем

Головний архітектор Черкас Анатолій Колосов змінив затишний кабінет на загратований слідчий ізолятор. Його заарештовано за підозрою у хабарництві. Численні свідчення власників приватних крамничок і кіосків мають переконати суд у тому, що Колосов зловживав службовим становищем, брав хабарі з них за «місця під сонцем».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

З «гарячих» точок

СЕРБСЬКА ЕКОНОМІКА ПЕРЕД КАТАСТРОФОЮ

Вже рік, як діє ембарго ООН проти Союзної Республіки Югославія. «Наша економіка перед катастрофою», — констатують белградські експерти.

Минулого року інфляція там досягла... 19810 відсотків. Очікується, що цього року вона буде ще більшою. На одну середню зарплату (34 марки) мало що можна купити. За рік хліб подорожчав у 800 разів, молоко — більш ніж у 1000 разів, а курс німецької марки на «чорному ринку» зріс аж в 4500 разів. Тиждень тому одна банкнота в 5 мільйонів динарів йшла за 20 марок.

Міністр економіки СРЮ Мілорад Ункович заявив, що втрати країни від санкцій ООН вже склали 20 мільярдів доларів. На біржах праці зареєстровано понад 1,6 мільйона безробітних (при населенні 10 млн. жителів). «Ще кілька місяців, і ми скотимося у прірву», — сказав Ункович.

Через дефіцит палива в сербських містах, зокрема в столиці, зупиняється громадський транспорт. Як повідомляє англійський тижневик «Санді телеграф», Белград продовжує шукати бажаючих продати йому нафту. І, здається, дехто, ігноруючи ембарго ООН, готовий це зробити. З причини неплатоспроможності сербські генерали (а саме вони ведуть таємні переговори) пропонують натомість зброю. Але поки що з нафтою та бензином в Югославії кепсько. Жителі Белграда жартують, що гасло «Всі серби — в одній державі» скоро замінить інше — «Всі серби — в один автобус».

А нещодавно кореспондент радіо «Вільна Європа» в Белграді Елі Юрукова повідомила, що жителі одного з кварталів столиці Югославії попросили «відрізати» їх від супутникового телебачення, бо західні програми своєю рекламою всіляких ласощів дратують дітей.

Василь ВАСИЛІВСЬКИЙ.

НАМ ПОДЯКУВАЛИ І НАГОЛОСИЛИ НА НАШІЙ ВАЖЛИВОСТІ

(Початок на 1-й стор.)

І.Плющ, у свою чергу, заявив, що Українська держава, незважаючи на внутрішні труднощі, готова брати участь у підвищенні ролі ООН у розв'язанні складних світових проблем, адже це сприяє і зростанню міжнародного авторитету самої України.

Разом з тим, зазначив І.Плющ, у відносинах з ООН Україна має певні проблеми. Перша з них — це відшкодування збитків, що їх зазнає наша країна через дотримання санкцій, введених Радою Безпеки ООН проти Сербії. Наші втрати вже становлять не один мільярд доларів, а дотримання режиму санкцій паралізує інтеграцію України до європейської економічної системи, сказав І.Плющ.

Друга проблема — допомога Україні в подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи. Ми пропонуємо, сказав Голова Верховної Ради, створити за допомогою ООН нейтральну (а не відомчу, як МАГАТЕ) міжнародну організацію, яка зосередила б увагу на вирішенні зганданого питання і допомогла створити в Чорнобилі міжнародний науково-дослідний полігон. Це було б на користь усім.

Нарешті, третя проблема — українські внески до бюджету ООН. Ми, звичайно, від них не відмовляємося, сказав І.Плющ. Але, враховуючи скрутне становище нашої економіки, варто було б надати Україні певні пільги.

Генеральний секретар ООН запропонував українській стороні підготувати пакет конкретних пропозицій з розв'язання названих питань і направити їх до відповідних комісій ООН для розгляду. «Якщо ви подолаєте проблеми в Україні, це допоможе нам подолати проблеми в ООН», — сказав Б.Галі.

Після зустрічі з главою українського парламенту генсек ООН виступив перед депутатами Верховної Ради. У своїй промові він зосередив увагу на активізації миротворчої ролі ООН та інших позитивних перетвореннях, що відбуваються в цій організації.

Того ж дня Б.Галі зустрівся з Президентом України Л.Кравчуком, віце-прем'єром М Жулінським, міністром закордонних справ А.Зленком, відвідав Представництво ООН у Києві. На сьогодні запланована прес-конференція Б.Галі за підсумками візиту.

ФАРНБОРО. ЛЕ-БУРЖЕ. ТЕПЕР — МОСКВА

До найбільш представницьких світових аерокосмічних салонів, що їх проводять щорічно, додасться невдовзі ще один. Наприкінці серпня в Москві відкриється показ літальної техніки найрізноманітнішого застосування. В організації салону разом з урядом Російської Федерації візьмуть участь Російське космічне агентство, а також ряд державних та приватних фірм, корпорацій, об'єднань із країн СНД та далекого зарубіжжя.

На думку організаторів, головною метою запланованого заходу стане розширення науково-технічних, виробничих та комерційних зв'язків російських підприємств та КБ із зарубіжними колегами. Відбудуться демонстраційні польоти широкофюзеляжного Іл-96-300 з сертифікованим російським двигуном ПС-90, а також його співбрата, виконаного росіянами спільно з американськими авіабудівниками. Очікується також демонстрація «Туполєва-204» з англійськими моторами фірми «Роллс-Ройс». У рамках салону пройде презентація далекомагістрального Іл-96М з двигунами американської фірми «Прат уітні».

— Підготовку до цього свята літальних апаратів ми розпочали ще минулого року, — сказав генеральний директор Російського космічного агентства Юрій Коптєв. — Першим етапом салону можна по праву назвати «Мосаерошоу-92» в Жуковському, що зібрало понад 200 підприємств та організацій Росії, держав СНД, а також понад 60 фірм з далекого зарубіжжя. Значну частину експозиції улітку цього року буде присвячено аерокосмічним системам: техніці для пілотованих та автоматичних польотів, окремим бортовим системам і приладам. Ми сподіваємось і на участь наших українських колег з КБ імені Антонова.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

Фотофакт

УНІКАЛЬНИЙ АУКЦІОН

відбувся нещодавно в Будапешті. На ньому продавали речі, які раніше належали родині Яноша Кадара — колишнього керівника соціалістичної Угорщини. Його вдова, яка померла торік, заповіла передати основну частину коштів, що їх мали одержати від аукціону, створеному нею фонду імені її чоловіка. Ця установа сприяє навчанню талановитих дітей-сиріт.

А передувала аукціону цікава виставка (на знімку) особистих речей колишнього угорського керівника та цінних подарунків, які він свого часу одержав від відомих політичних діячів. Виставку відвідали кілька тисяч чоловік.

Фото МТІ — ІТАР - ТАРС.

На зв'язку Варшава

КРИЗА ВЛАДИ ПО-ПОЛЬСЬКИ

Польща переживає кризу влади. Але вона і формою, і змістом відрізняється від української. На це — багато причин. А головна в тому, що сусід України вже давно зреформував свою політичну і економічну системи і фактично зрівнявся з західними демократіями, в той час як Україна ще залишається на першому щаблі такого розвитку.

Пригадаймо, що колективізація польського села зламалася вже після перших політичних змін у комуністичному ладі, себто у жовтні 1956 року. Тоді після перших напіввільних парламентських виборів до сейму увійшла опозиційна католицька група «Знак», з якої, до речі, вийшов перший прем'єр посткомуністичної Польщі Т. Мазовецький.

Сьогодні у нашого західного сусіда вже є не тільки демократично обраний Президент Л.Валенса, а й багатопартійний парламент та всі інші складові частини влади, в тому числі судова. Економіка в основному приватизована, інфляція зупинена, крамниці повні товарів з цілого світу, а енергетика живе з нафти, яку закуповує не тільки у Росії, але і у Норвегії, Англії та арабських країн. Поляки давно, ще за комуністичних часів, подбали про потужні термінали у своїх балтійських портах.

Звичайно, не буває демократії без кризи. У польському варіанті вона проявляється так, як і в Західній Європі, а саме у боротьбі між парламентом і урядом. Критичні часи для кабінетів міністрів настають, коли вони залишаються без підтримки більшості депутатів. Друга причина польських урядових криз — до речі, пов'язана з першою — це надзвичайне роздріблення політичних сил у сеймі через дотеперішній дуже поганий виборчий закон. В останньому, рішенням Президента Л.Валенси розпущеному парламенті, були депутати від 28 партій. Спочатку на тій багатопартійності торік спіткнувся кабінет Яна Ольшевського, а тепер уряд «залізної леді» — 46-річної юристки з Познані Ханни Сухоцької. Її уряд складався з представників коаліції консерваторів і лібералів (за українських умов це був би союз Республіканської партії та «Нової України»). Але коаліційний кабінет Х.Сухоцької не мав за собою більшості депутатів і був змушений постійно шукати перед схваленням законів порозуміння з частиною опозиції. 28 травня кабінет «втратив довіру» і був повалений одним голосом. А іронія історії розпорядилася, щоб пропозиція про висловлення недовіри урядові Х.Сухоцької вийшла з лав «Солідарності», яка подолала комуністів і винесла на своїх плечах робітника Л.Валенсу на пост Президента.

Скидаючи уряд, опозиція сподівалася, що почнеться період довгих торгів і комбінацій і що в результаті створиться новий, менш реформістський та більш популістський кабінет. Але Л.Валенса порушив ці плани. Він не прийняв до відома відставку кабінету і розпустив передчасно сейм та призначив нові вибори на 19 вересня. Водночас Президент підписав новий виборчий закон, який лімітує участь партій у парламенті. Для одержання депутатських мандатів треба завоювати як мінімум п'ять відсотків всіх голосів для окремої партії та вісім відсотків — для міжпартійних об'єднань. Кабінет пані Сухоцької працюватиме до виборів на основі декретів Президента. Він не може творити нових правових норм, але має право видавати виконавчі інструкції для недавно ухвалених законів.

Отже, Л.Валенса найкраще витримав пробу сил. Навіть ті, хто донедавна часто кепкував з нього, дивляться на Президента з повагою.

Богдан ОСАДЧУК.

Варшава.

Експрес-інформація

Генерал Айдид переховується

Спеціальний посланник ООН привіз у Могадішо розпорядження для миротворчого контингенту ООН в Сомалі заарештувати лідера бойовиків — генерала Айдида. Під час штурму резиденції бойовиків 5 солдатів миротворчих сил ООН загинули і 44 дістали поранення. Генералу Айдиду вдалося втекти, ведуться його пошуки.

Взаєморозуміння не досягнуто

У глухий кут зайшли вашингтонські переговори щодо близькосхідного врегулювання. За останніми повідомленнями, на нинішньому раунді зустрічі прогресу не досягнуто, через розбіжності в позиціях розподілу територій між Ізраїлем та Сирією, Ізраїлем та Ліваном. У переговорах беруть участь Ізраїль, Сирія, Йорданія, Ліван та делегація Палестини.

НАТО розпускатися не буде

НАТО ще не вичерпало свого політичного та військового потенціалу, таку думку висловив Президент США Б.Клінтон на прес-конференції в Білому домі. Серед нових завдань, які стоятимуть перед Північно-атлантичним союзом в найближчому часі — боротьба з тероризмом, з нерозповсюдженням зброї масового знищення.

Переговори відновляться

Джон Мейджор і прем'єр-міністр Ірландії провели консультації щодо відновлення англо-ірландських переговорів у Північній Ірландії, щоб припинити громадянську війну в Ольстері.

Єльцин намагається розв'язати осетино-інгуський конфлікт

Російський Президент видав розпорядження. Уряд Росії до 1 липня має розв'язати питання біженців та переселенців з територій Інгуської республіки і Північно-Осетинської РСР, призначити голову тимчасової адміністрації на територіях Моздоцького району, а також розробити питання забезпечення режиму надзвичайного стану.

Нове загострення ситуації в Нагірному Карабасі

Азербайджанські війська відновили обстріл Степанакерта та інших населених пунктів із застосуванням авіації та артилерії. Експерти зазначають, що відновлення бомбових ударів проти карабаських населених пунктів загрожує переростанням конфлікту у справжню війну.

Гейдар Алієв очолить уряд Азербайджану?

Президент А.Ельчибей евакуювався з Баку до Нахічевані, не передавши нікому своїх повноважень. Спостерігачі прогнозують, що найближчим часом Гейдар Алієв виступить по національному телебаченню і як Голова Верховної Ради республіки очолить уряд Азербайджану. Адже війська заколотників на чолі з С.Гусейновим стоять на підступах до Баку, але поки що не штурмують місто. Головна ж вимога заколотників — відставка Президента Ельчибея.

Контакти

Шведам сподобалась Волинь

Представництво Скандинавської дитячої місії з гуманітарної допомоги в Україні знаходиться у Луцьку. Держадміністрація області виділила для цього відповідне приміщення під офіс, склади для зберігання різних товарів. Голова цієї місії Бо ВАЛІНБЕРГ побував на Волині. З ним зустрічався і мав розмову наш власний кореспондент.

— Пане Валінберг, цікаво дізнатися про діяльність місії, яку ви очолюєте. Хто є її засновником?

— Засновник — мій батько. В цьому році ми відзначаємо десяту річницю з часу її заснування. Батько має великий досвід в цій справі, багато років здійснював гуманітарну допомогу для дітей на Філіппінах.

У статуті місії записано, що ми повинні допомагати дітям бідним, хворим, немічним, які в основному проживають в азіатських країнах. Але пʼять років тому в статут внесено зміни: свою гуманітарну допомогу ми поширюємо на країни колишнього Радянського Союзу. З цією метою у 1990 році ми прибули до Києва, знаючи, що в Україні є діти, які постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС. Домовилися, що будемо допомагати не взагалі, а комусь конкретно: дитячій установі, школі, релігійній громаді. З того часу і почалися мої поїздки в Україну.

— А чому представництво місії перебуває не в Києві, а в Луцьку?

— У нас виникла ідея створити в Україні якусь виробничу структуру, звʼязану з гуманітарною діяльністю: треба, щоб вона була постійною, а не такою: привіз допомогу, віддав — і голова не болить. Але для розгортання цієї діяльності потрібні приміщення, навіть фінансова підтримка. В цей час ми зустрілися з пастором церкви Християн віри Євангельської із села Рованці Луцького району на Волині Петром Янюком. Він запропонував приїхати до Луцька. Коли я це зробив, то в місцевих керівників знайшов розуміння і підтримку. Тим більше, що через Західний кордон нам вигідно навідуватись до вас. Але ми хочемо гуманітарною допомогою охопити всю Україну. Шістдесят відсотків допомоги ми віддаємо тим дітям, які постраждали від аварії на Чорнобильській АЕС. Наша місія вже побувала на Україні 25 разів, завезено гуманітарної допомоги на 260—300 тисяч доларів США.

— У Луцьку ходять чутки, що ваша місія має намір утворити на Волині спільне шведсько-українське підприємство. Чи можна дізнатися, про що конкретно йдеться?

— Хочемо збудувати на Волині фабрику по виробництву ковбас потужністю 10 тонн на добу. І справа не в тім, щоб з цього мати для себе прибуток. Наша мета — допомогти людям, які тут живуть. Гуманітарна допомога — це тільки допомога, але не вирішення тих проблем, які маєте сьогодні. Вам потрібно налагодити виробництво. От ми і хочемо допомогти. Устаткування для цієї фабрики завеземо із Швеції. Для професійної підготовки запросимо групу ваших людей на два місяці до нас. Плануємо відкрити у Луцьку магазин по продажу ковбас. Є й інші плани.

— З ким конкретно є домовленість на Волині про будівництво такої фабрики?

— Така домовленість вже є. Але деталі поки що — комерційна таємниця.

— Пане Валінберг, дякую за розмову. Бажаємо Вам особисто, вашій місії успіхів.

— Дякую. І хай нас усіх Бог береже.

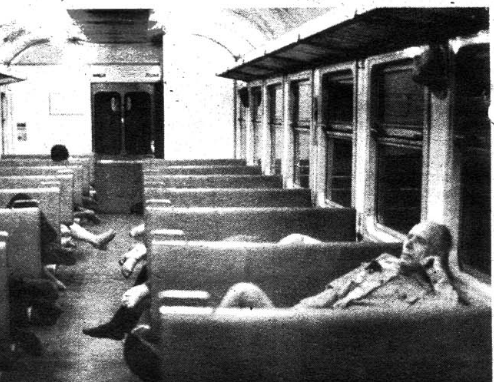
Розмову вів Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Залізничний репортаж

МІСЦЕ В КІНЦІ ТУНЕЛЮ

І взагалі, його вам вкаже провідник, якщо захоче ...

«Пригода душі»

Літо діє на журналістів, як полкова сурма на кавалерійського коня. Ностальгійно тягне в мандри, на «пригоди душі» (Василь Земляк). Сідаючи в поїзд «Москва—Одеса», я наївно сподівалася, що відкриваю черговий рахунок цим чудовим мандрам. Несподівані знайомства, відверті розмови, які можуть відбутися тільки між незнайомими людьми, гострі теми — усе це не раз дарували вагонні зустрічі. В чомусь я не помилилася...

Ледь намацавши в темному, задушливо-брудному плацкартному вагоні прохід, кидаюся шукати місце (в квитку безпристрасним компʼютерним друком зазначено, що місце у вагоні вкаже провідник). Він і вказав, буркнувши через плече: «Шукай сама!» Гарячково поникавши поглядом по забитих сплячими тілами полицях, остовпіло зупиняюся. Шукати нічого. Сумно оцінивши ситуацію, розумію, що стояти доведеться цілу ніч — до Одеси. Десь через годину провідник «помітив» мене (таких, як я, до речі, у цьому вагоні виявилося після Києва чоловік пʼять). «Довго доведеться стояти!», незграбно розвертаючись корпусом, кидає мені свій присуд. І якось навдивовиж спортивно зникає «в тунелі», — залишаючи після себе непроникний шлейф перегару. Ледь поміркувавши, розумію натяк і відчайдушно кричу йому навздогін: «Можете дати місце?» Він зринув переді мною, як дивогляддя, і загадково кивнув.

Так, місце виявилося, навіть ціле купе — у плацкартному вагоні. Та за нього треба було відлічити вайлувато-спортивному (залежно від обставин) гендляреві не тільки всі командировочні, а й запасні свої купони. Зізнаюся, що до програмної «пригоди душі» я включила ремонт годинника — новісінького американського, подарованого мені перед відрядженням. Рекламна американська якість дала наразі прикрий збій. Годинник зупинявся, коли на певній позиції стикалися дві стрілки. Київські годинникарі відмахувалися від цієї дивини. А в Одесі я знала неперевершену майстриню, котра могла ювелірно «оживити» найбезнадійніший годинник.

До Вінниці я простояла на ногах, що вже затерпли. Усі мої культурологічні наміри по Одесі змішалися в голові в одну жовту пляму. Добре було б узагалі дістатися до сонячного міста, бо по вагону несподівано передали окопну інформацію, в точності якої не було сумніву: наш поїзд запізнюється на кілька годин. Та перепитати не було в кого. Провідник зник взагалі. А з його купе доносилося хропіння якогось соловʼя-розбійника, командировочні субсидії котрого перевищували мої вочевидь у кільканадцять разів.

Десь під ранок звільнилося місце, і я памʼятаю тільки, що мені хтось допоміг на нього вчасно впасти. В Одесу ми прибули майже на три години пізніше.

Витончена гоголівська метафора

Звісно, читачеві далі не цікаво знати, як і моєму редакційному начальству, що запланована робота в Одесі не клеїлася. Не пощастило і в потаємній мрії — талановита майстриня в тому ательє вже не працювала. І тому я переможно чимчикувала наступного дня на Одеський залізничний вокзал. Бо вперто вірила, що таки в провінційному поїзді «Одеса—Кіровоград» візьму належний мені реванш за всі муки, перенесені у фірмовому. Що бодай один провідник звернеться до мене на «ви», що хоч десь та запропонують місце, що компʼютер не помилиться, видаючи квиток, що десь нададуть можливість купити постільну білизну, чай. Що, можливо, якесь одне з незліченних вагонних вікон засклене прозорим склом, а не броньовано-рифленим, і я хоч одним оком помилуюся любим моїй душі степом.

Ні, ми таки погано знаємо життя, довірливі й смішні. Воно, це життя, вже так розігналося кудись, що годі й зрозуміти. Якщо вокзали перетворилися на клоаки, прихистки для бомжів і злодіїв, дешевих повій та наркоманів, пʼяниць і гендлярів квитками... Якщо компʼютери розподіляють квитки на неіснуючі місця ... Якщо до кас не пробʼєшся без хабара, а на вокзалах жінці не пройти без супроводжуючого, бо грабіжницький напад може статися будь-якої хвилини ... «Якщо» можна продовжувати. Пригнічені, розтоптані бідністю, ледарюванням, ми котимося в отой тунель, де навіть пʼяний провідник — хазяїн.

Так що ж це? Одну народну відповідь на це сакраментальне запитання я почула у тому ж омріяному вагоні, і теж плацкартному, але тепер вже щедро оформленому такою калюжею, що миргородська перед нею — ніщо! Так собі, витончено-глузлива гоголівська метафора. Ця, наша, сягала кісточок, щедро розпростершись по підлозі всього вагона. Спочатку хтось з наївних пасажирів оптимістично заявив: «От не пожаліли води, помили добряче підлогу, а ще плачуть, що в Одесі питної води мало ...» Та невдовзі тут вже нічим було дихати, вода випаровувалася, ясно, що про вентиляцію годі й мріяти, тож усе ставало вологим і слизьким. Вагон нагадував мусульманську мечеть, лише з тією різницею, що всі сиділи на полицях, підібгавши під себе ноги. Та от зʼявився безнадійно пʼяний провідник (до речі, красивий молодий хлопець, із слідами доброти на обличчі, якби воно не було перекошене жахливою пʼяною мімікою) і важко, ледь склеюючи слова, щось став пояснювати. Розтлумачивши його дикі фрази, ми зрозуміли, що у вагоні прорвало труби — старі вони, іржаві. А коли вся вода витече, то буде взагалі холодно. Тобто стало зрозуміло, що їхати доведеться в цій смердючій кваші до кінця. Я спробувала обуритися, хіба, мовляв, раніше ніхто не знав, що труби іржаві, — поїзд стояв у Одесі зранку ... «Та це все оті демократи, що в парламенті сидять ... Усе через них», — басовито й авторитетно заявила товста молодичка, що незалежно розкинулася на нижній боковій полиці.

Молодичка вже спала сном праведниці, а дискусія у вагоні, залитому водою, несамовито нуртувала. Не знаю, скільки б вона тривала, якби не слова тієї ж молодички, котра, повертаючись з боку на бік, ліниво вимовила: «От при Льоні Брежньову було життя ...» Хтось розгублено засміявся, а хтось кинув щось дуже міцне — на тому дискусія вчахла.

«Будете в Котовську, навідуйтесь!»

Поверталася я з відрядження спочатку місцевим приміським поїздом «Помошна—Котовськ», що курсує, здається, раз на добу між цими двома станціями. Дивний то був поїзд. Спершу здалося, що рухається він в нікуди, бо вікна теж намертво закопчені, мабуть, кулепроникним склом. Та й жодна куля не взяла б ці предковічні нашарування грязюки на склі. Крісла, що колись були обтягнуті дерматином, схожі на ті, що валяються на звалищах металевого брухту. І ніби спеціально під цей сюрреалістичний антураж хтось підібрав провідницю, котра, «обілечуючи» на місці, кожного прошивала злісним поглядом. Якщо в когось не виявлялося «без здачі», вона карколомним стрибком кидалася до дверей, шарпала щосили і грізно кричала: «Викину на ходу!». Щоправда, після такого виховного заходу зразу у всіх знаходилося «без здачі». Ніхто не обурювався. Постійні пасажири, мабуть, знають її давно і вже звикли до неї, як до цієї чорної грязюки на вікнах, як до всього карикатурного, що оточує нас на кожному кроці.

Більш відчутною силою тут виявилась інша група пасажирів, що складалася з ділового сільського люду, котрий промишляє нехитрим продовольчим бізнесом. Його можна назвати навіть благородним — домашня ковбаса, сир, сметана, яйця, молода городина. Усе транспортується «на Одес» — через Котовськ. Чому не на Київ? Безхитрісні сільські бізнесмени бояться київських рекетирів. А в Одесі з цим легше, поки що.

Гнітюча атмосфера у вагоні дещо нівелювалася пахощами домашніх заготовок...

Котовський вокзал вразив сяючою чистотою, добротними деревʼяними кріслами у залах чекання, касами, біля яких майже не було черг. Навіть ресторан — затишний, у буфеті — багатий вибір закусок, безалкогольних напоїв. Правда, один пʼяний розбишака таки звідкись зринув, так його тихо й непомітно підхопили кілька змопівців і вивели ... Хоч біля бюро довідок напис засвідчував, що одна довідка коштує 25 купонів, мені ввічливо відповіли й за платню навіть не згадали. А біля самісінького виходу на платформу притулилася майстерня «Ремонт годинників». Я — завмерла. Підійшовши, безнадійно спитала у майстра, чи не полагодив би він мені ось цю американську біду. «А що з тою бідою?» Пояснюю. Віртуозним рухом він привідкрив кришечку годинника, мить почаклував над циферблатом і віддав із словами: «Ви не помилилися». «Що я вам винна?» — вдячно запитую. Він посміхнувся і відповів: «Нічого. Будете в Котовську, навідуйтесь!»

А в поїзді «Одеса—Київ» було тепло й тихо. Провідник уважно показував пасажирам місця, по-домашньому пропонував чай, постільну білизну, навіть сам її приніс! Чемно проінформував, які у нас іще права й привілеї у його вагоні. Всі усміхалися один одному. А якийсь добродій вигукнув безпосередньо: «Це ж треба, панове, що значить демократія! Навіть у вагоні стало легше дихати!» Цього сірника вистачило запалити цілу скирту дискусії. Та я вже не чула— ні її кульмінації, ані фінішу. Уперше за кілька днів я спала.

Поїзд прибув у Київ точно за графіком. Хвилина в хвилину.

Людмила БАРАНЕВИЧ.
Фото Валерія БОНДАРЕНКА.

Демократичні пристрасті

ПОТОПЧЕМО?

Що не кажіть, а демократія — це добре!

Чи могли б ви раніше нахами.., пробачте, покритикувати члена Політбюро чи, не дай Боже, Генсека? Могли б. Глупої ночі. Під ковдрою. Пошепки. А на людях? Могли б. Один раз. Перший і останній. Потім, як кажуть, ні в Раді, ні в профспілки. У кращому разі. У гіршому — санаторій закритого типу.

Тепер — інша справа. Критикуй кого хочеш і скільки хочеш. Можна й нахамити. Особливо тоді, коли вас показують по телевізору. Земляки гомонітимуть:

— Наш нікого не боїться. Як врізав отому, що в президії, той аж скривився...

А вас розпирає:

— Ще й не те буде! Побачите.

І в кулуарах:

— Потопчемо Прем'єра?

Хором:

— Потопчемо!

Несміливий голос:

— За що?

— За те, що не знає, куди йдемо. «Куди скажете, туди й підемо». Бачили такого? Самі не знаємо — куди. Тепер увесь народ знає, чого ми не знаємо...

— А Президента будемо топтати?

Потирають руки:

— Ох і будемо!..

Той же голос. Несміливий:

— А Президента — за що?

— Хоче нас розігнати. Правда, він цього не каже, але думає саме так.

— Звідки це відомо?

— Звідки, звідки... Усі нормальні люди так думають. До того ж він дуже хитрий. Не хотів очолити Кабінет міністрів, а тепер сам проситься. Тут якась хитрість. Президент має бути простий. Як двері.

— Може, для народу краще, щоб Президент очолював Кабінет?

— Ми — самі з народу. Якщо нам добре, то й народові добре. Тож хай усе залишиться, як було. Почнемо?

— Так. Тільки давайте домовимося, щоб був порядок. Прем'єра топчуть лисі, а Президента — бородаті, потім — міняються.

— А якщо — ні те ні се?

— Топчіть Голову. Для профілактики. Але обережно, бо той може послати...

— Куди?

— Звісно, куди. За кордон. Обмінюватися досвідом. Хто ж тоді захищатиме народ?

— Пропоную топтати на багатопартійній основі.

— Правильно. Праві нехай топчуть до обіду, ліві — після. Періодично випускайте тих, у кого підвищена температура. Щоб підтримувати напругу.

— Домовилися. Топчемо.

Раптом голос. Десь із самих низів:

— Скільки ви топтатися будете?! Час уже навчитися ходити.

— Хто це сказав?! Хто?!

— Не ми.

— Не я.

— То не звертайте уваги. Це чергова хитрість Президента.

Анатолій ДЯДЮН.

Римовані стібки

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

— Не бійся
злигоднів, — повчав, —
Трудися в стужу
і негоду!,
Хоч у житті
ніколи сам
Не брався
за холодну воду.

ДВА БРАТИ

Гриць став
опери писать,
Федір — торгувати,
Гриць не зна,
де гроші брать,
Федір — де дівати.

КОМПЛЕКТ

Нам для трактора
прислали
З бази запчастини,
Карбюратор —
од комбайна,
Поршні —
од машини.

Василь ДОМЧИН.
Житомир.

Пуп землі

СЛАВА УКРАЇНІ!

— А пам'ятаєш, Іване, як ми з тобою потолочили жито у діда Панька? Після того, бувало, їдеш велосипедом, а тебе обганяє вантажівка з людьми, котрих везуть у поле: «Житотолочники, житотолочники!» — ніби досі гуде у вухах.

— А мені, Петре, ліпше згадується щось приємне — скажімо, шовковиця баби Тетяни або ж Мотрині груші. А взагалі, старіємо, Петре, з базару, як той казав, їдемо.

— Так, друже, де ти, оте босоноге дитинство?.. Бач, хто б міг подумати? Ти тепер начальник, а я, ще химерніше, — бізнесмен!

— Ото ж бо й воно! Час — гроші. Кажи, чого хочеш?

— Грошей, Іване, грошей...

— Ну, Петрику, які в тебе сьогодні апетити?

— Півмільярда безвідсоткового кредиту...

— О-го-го! Це ж навіщо?

— А пам'ятаєш, Ваню, я в тебе взяв сто мільйонів узимку на закупівлю нафтопродуктів. Ти ще на цьому п'ять штук баксів хапонув.

— А оце, Петре, вголос казати — зась! От візьму і за патякання відмовлю у кредиті.

— Справа хазяйська, живи на зарплату.

— Щось ти, Петю, носа задер. На твоїй персоні світ клином не зійшовся. Але, гаразд — ближче до діла. То навіщо тобі стільки?

— Все дуже просто, Іване. Ондечки весна надворі. У земляків наших немає пального на сівбу. От я й домовився в Агропромі продати бензин та солярку в господарства за комерційними цінами. А відтак потрібен кредит.

— То це ж по скільки вуйко заплатить тобі за літр?!

— Десь так по вісімсот...

— Слухай, Петрику, а ти шакал! Та у всьому світі виробників продовольства підтримують, дотують. А тут вчорашні селюки шкіру з батька рідного здирають.

— Гаразд, Ваню, я вже весь сльозами облився. Я твій навар селянам і віддам. Нехай купують пальне дешевше.

— Ти, Петре, не хизуйся, а зметикуй, яку ціну тепер селянин заправить за врожай, коли за твій кредит розрахуватися муситиме? Скільки з нас злупить за м'ясо, сало, яйця?

— Нам, Ваню, отого всього не можна — холестерин. Власне здоров'я нам теперечки не належить. Хто за нас розбудує державність? Хто побудує світлий ринок?! Хто, нарешті, врятує Україну?

— Ото єдине, що мене тішить, Петре. Знаєш, подивишся часом навколо і так кепсько на душі стає. Коли б не та нужда накопичувати початковий капітал, їй-богу, в священики подався б... Та гаразд, буде тобі кредит, друже! Дзенькни мені післязавтра. Тільки тепер мій гонорар подвоївся. Пробач, інфляція...

— Згода, Іване! Але й ти далеко не святий...

— І це вся твоя згода?! А що іще треба сказати другові, мій бізнесмене?

— Та дякую, якщо хочеш. Але ж у мене, знаєш, яка віддяка?..

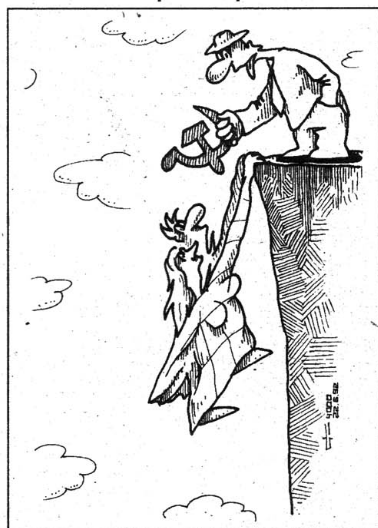
— Пішов ти, Петю, під три чорти з твоїм «дякую». Слава Україні! — ось що я мав почути. Ех, ти!..

— Слава Україні, Ваню! За те що вона є! За те, що зробила нас з тобою людьми, своїми рятівниками!

— Навіки слава, Петрику! А тепер, пробач, справи... Час же, сам знаєш, — то гроші...

Юрій БОЛЬШАК.
Мал. Сергія КУПРІЯ.

Жарт номера

Колесо історії не повернути. Але його можна змусити буксувати.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Пародія

КАЙФОВИЙ СОН

Учора ще було.
І ніби за водою
Раптово попливло
Вгорі і під стопою.
... Злітає і зника
В холоднім небі
птиця.
І тягнешся мерщій
За нею до підлоги
Рукою, у якій
Немає вже нічого.

Леонід ТАЛАЛАЙ.
З вірша «І ловиш уві сні».

Учора ще було —
Й мов снігом, замело.
Було: язик, балик,
Обпатраний індик,
І масло, і сметана,
Що в роті так і тане,
Ковбаси ста сортів —
Усе, що захотів,
Давало нам село.
Учора ще було...
Які були цукерки,
Халва і шоколад —
Гостинчиків парад,
Бери хоч і цеберку.
І раптом поплило
Кудись поза прилавком,
Через лани, Дніпро —
В Туреччину і Краків.
За тим добром
Ніхто не гавкав
І не плакав.
Було! Згадати варто.
Залишивсь бартер.
І доки зір шука,
Чи є чим поживиться —
Злітає і зника
В холоднім небі птиця.
Було: летять
журавлики,
Внизу пливуть
кораблики.
Учора ще було —
І ніби за водою
Раптово попливло
Вгорі і під стопою.
Ні корабля,
Ні журавля...
І мріємо: синиця
Нехай нам хоч
присниться.
І тягнешся мерщій
За нею до підлоги
Рукою, у якій
Немає вже нічого.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

Історичне

ЗАКОН АРХІМЕДА

Як приймалися закони в Стародавній Греції

Стародавня Греція — Еллада. Рік 248 до Різдва Христового. Афіни. Зал засідань Вченої Ради. Праворуч головуючого — система для таємного голосування «Пандора». Це невелика скриня із отвором у віку. В середині скриню перегороджено навпіл. Туди опускають спеціальні кульки для таємного голосування. Якщо засунути руку в отвір і кульку спрямувати вправо, це означає «за», якщо вліво — «проти».

Засідання Вченої Ради веде її голова Плістарх Афінський.

— Пропоную всім зареєструватися, — звертається до присутніх. — Беріть звичайні кулі і кидайте до «Пандори» у відділення «за». Та-а-ак, — піднімає віко і лічить кулі Плістарх, — тринадцять. З п'ятнадцяти членів Вченої Ради присутні тринадцять. Кворум є. Засідання Вченої Ради вважаю відкритим. Слово надаю Архімедові із Сіракуз.

— Високоповажне вчене зібрання, — починає Архімед. — Дякуючи Зевсові, нещодавно я відкрив закон, проект якого вам роздано. Він коротенький, а тому дозвольте зачитати: «Тіло, занурене в рідину, втрачає у своїй вазі стільки, скільки важить витиснута ним рідина». Оце й усе. Прошу закон прийняти.

— Запитання будуть? — звертається головуючий.

— Будуть. Хай скаже шановний Архімед Сіракузький, про яке тіло йде мова: чоловіче чи жіноче? — запитує один з учених на прізвище Ороз.

— Не має значення, — відповідає Архімед. — Може бути те або те. Більше того — не обов'язково, щоб тіло було живе чи взагалі органічне. Це може бути будь-який предмет: колода, амфора, шматки металу, граніту чи мармуру.

— А яка рідина мається на увазі? — питає вчений Дамаст.

— Також будь-яка: вода, вино, молоко, цитриновий сік тощо.

— А для чого те тіло занурювати? — цікавиться Фалес.

— Ну, як вам сказати, — розгубився Архімед, — для того... для того, щоб упевнитися, що воно таки втрачає у вазі.

— А звідки вам відомо, що воно, оте тіло, втрачає у вазі саме стільки, скільки важить витиснута рідина? — з недовірою запитує четвертий вчений.

— Досліди робив. На власному тілі впевнився, коли купався у басейні, — стверджує Архімед.

— Більше запитань нема? Переходимо до обговорення. Слово надаю Акусилаю з Корінфу.

— Високоповажні вчені мужі! — почав ахейською виступ Акусилай. — Морочить голови нам оцей Архімед Сіракузький. Відомо, як він поводився, здобувши цей так званий закон. Він, високоповажні вчені мужі, вискочив із того басейну, як ошпарений, і бігав мов навіжений голий Сіракузами, репетуючи на все місто «Еврика, еврика!» Повторюю — голий, що аж ніяк не личить вченому. Тому він і стверджує, що перевірив на власному тілі. Тепер друге. Навіщо взагалі нам цей закон? Яка з нього користь? Для чого занурювати тіло, скажімо, у вино чи молоко? Хто після цього їх питиме? А якщо хтось і занурить — туди йому й дорога. Нам від цього ні холодно ні жарко. Від імені «гурту дев'яти» пропоную закон не ухвалювати. Як непотрібний і шкідливий.

— Слово надаю Хилонові зі Спарти, — проголосив головуючий.

— Я зовсім не згоден з колегою Акусилаєм Корінфським. Він зі своїм гуртом завжди виступає проти всього нового, прогресивного, бо їм не дорога честь Еллади, — заперечив Хилон, промовляючи еллінською. — Цей закон потрібний. Ще й як! Він прославить у віках його творця, а з ним і нашу славну Елладу. Може, закон занадто стисло викладений, і в ньому не розкрито механізм занурення тіла в рідину і не сказано, як вимірюється вага тіла і витиснутої ним рідини. А взагалі, закон дуже важливий як для сучасності, так і для майбутнього. Від «гурту шести» пропоную закон Архімеда прийняти у першому читанні і направити на доопрацювання.

Головуючий Плістарх Афінський:

— Надійшло дві пропозиції. Перша: не приймати закон Архімеда взагалі; і друга: прийняти в першому читанні і направити на доопрацювання. Голосування поіменне. Беріть іменні кулі і голосуйте. Закінчили? Та-а-ак. «За» проголосувало всього п'ятеро, «проти» — шестеро, двоє утрималися. Не приймається! Хто за другу пропозицію, за те, щоб закон Архімеда прийняти в першому читанні і направити на доопрацювання? Я ще раз вам кажу: беріть свої іменні кулі і кидайте їх до «Пандори». Всі проголосували? Порахуємо. «За» — одна... дві... чотири... вісім! Закон у першому читанні приймається і направляється до комісії із законодавства і законності на доопрацювання з участю автора. Все! Засідання Вченої Ради оголошую закритим. Наступне засідання відбудеться після доопрацювання цього закону чи надходження нового.

... Як проходило друге читання, достеменно невідомо. Існує версія, що зауваження щодо механізму занурення тіла і вимірювання ваги до закону не увійшло, а оформлено протоколом. А до нас закон Архімеда дійшов саме в тій редакції, в якій уперше й запропонував його автор.

Феодосій ЛУЗАН.
Мал. Віктора ЗИНОВИКА.
Кримська область.

Офіційно

Указом Президента України призначено **Шмарова** Валерія Миколайовича Віце-прем'єр-міністром України з питань військово-промислового комплексу.

* * *

Звільнено **Ємельянова** Олександра Сергійовича з посади Радника Президента України з питань науки, Голови Комісії Президента України з питань науки у зв'язку з виходом на пенсію.

ДАМО ШАНСИ ПРЕЗИДЕНТОВІ

Народний рух України оприлюднив дві заяви щодо ситуації в Донбасі і подій навколо Чорноморського флоту. В першому документі сказано, що Україна опинилася в ситуації, коли поєдналися економічна криза з політичною, а отже, політичні вимоги страйкарів мають всі підстави, і політична система в Україні має бути змінена. Однак, говориться далі, «одночасне складення повноважень Президентом і Верховною Радою неодмінно призведе до безладдя і анархії в державі». А звідси й сподівання, що «Президент зробить висновки з гірких уроків сьогодення і використає свій останній шанс на користь України». А взагалі-то Рух виступає за реальне виконання вимог шахтарів, прийняття нового Закону про вибори і проведення виборів до парламенту вже цього року.

За шанс Президента довести свою відданість Україні Рух виступив і в ситуації щодо ЧФ, який, сказано в заяві, «розкрадається і розбазарюється». Тож Рух пропонує Президентові вжити рішучих заходів для збереження територіальної цілісності та військової міці нашої держави», а також «всі військові формування, що присягнули іноземній державі, мають бути негайно випроваджені за межі України. Кораблі ЧФ протягом найближчого часу мають бути укомплектовані українськими військовослужбовцями». Саме в цьому полягає, за Рухом, чітка позиція керівництва на користь України.

Володимир СКАЧКО.

Колектив Секретаріату Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає про трагічну смерть відповідального працівника Секретаріату Верховної Ради України

ЧЕБЕРЯКА
Миколи Павловича

і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійного.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 846.430.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Зам. 0311114.

1, 3, 4, 5 і 6 сторінки набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».